

SHTOJCA 7 – PROCEDURAT STANDARDE TE VEPRIMIT PËR ORGANIZATAT E SHOQËRISË CIVILE DHE NDERMJETESUESIT NE KOMUNITETE

SI TË REFEROHEN RASTET E FËMIJËVE JASHTË SHKOLLE OSE TË ATYRE QË JANË NË RREZIK PËR BRAKTISJE TË SHKOLLËS

1. Qëllimi

Si pjesë e projektit “Avancimi i çasjes dhe vazhdimet të vijimit të arsimit për fëmijët e cenuar dhe të marginalizuar” të përkrahur nga UNICEF dhe zbatuar nga ECMI Kosovë në koordinim të vazhdueshëm me MASHT dhe Komunitat e përfshira në projekt, është përpiluar një doracak për të ndihmuar EPRBM-të komunale për të ushtruar rolin dhe mandatin të cilin e kanë në parandalim, reagim dhe trajnim adekuat në lidhje me braktisjen dhe regjistrimin në arsimin detyrueshëm.

Përveç se EPRBM-ja në nivel komunal, fëmijët jashtë shkolle mund të identifikohen nga një numër i institucioneve/mekanizmave profesional. OJQ-të/OSHC-të dhe ndërmjetësuesit e komunitetit luajnë një rol të rëndësishëm në identifikimin e këtyre fëmijëve. Ky instrument, i zhvilluar në kornizën e Bashkësisë Europiane /Këshillit European projektit ACCESS, ofron një mbi-vështrim të hapave dhe procedurave të cilat duhet të përcillen nga ndërmjetësuesit e komunitetit ose zyrtarit të OJQ-së/OSHC-së në mënyrë që të referohen këto raste të braktisjes së shkollës.

2. Fushëveprimi

Edhe pse informatat me vjet kanë treguar një rënje në numrin e fëmijëve që e braktisin shkollën, shifrat momentale janë shumë brengosëse. MASHT-i dhe komunitat mëtojnë një gjithpërfshirje dhe cilësi në arsimim dhe OJQ-të/OSHC-të dhe ndërmjetësuesit mund të luajnë një rol shumë të rëndësishëm në komunitet me qëllim të përmirësimit të situatës. Ky instrument është përpiluar për të mbrojtur punën e shoqërisë civile dhe t’i ndihmojë atyre që të ofrojnë kontribut më të mirë në këtë fushë dhe në një mënyrë më të strukturuar.

3. Përgjegjësitë

Personeli që ka rol parësor në Procedurat Standarde te Veprimit janë ndërmjetësuesit e komunitetit dhe përfaqësuesit nga OJQ-të/OSHC-të. Ata duhet të implementojnë secilën procedure nga kjo PSO në mënyrë që të japin kontributin e tyre të strukturuar në referimin e rasteve të fëmijëve jashtë shkolle ose të atyre që janë në rrezik të braktisjes së shkollës.

5. Procedura

Më poshtë janë hapat që kërkohen për të përmbushur këtë procedurë:

Hapat		Si?
Hapi 1	<i>Identifikimi i fëmijëve jashtë shkolle ose të atyre që janë në rrezik të braktisjes së shkollës .</i>	<p>Ndërmjetësuesit dhe përfaqësuesit e OJQ-ve/OSHC-ve mund të identifikojnë rastet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ në mënyrë të strukturuar, nëpërmes studimeve/hulumtimeve të ndryshme që OJQ-të/OSHC-të zhvillojnë ➤ gjatë takimeve të ndryshme të çastit/aktiviteteve në komunitet – gjatë mbledhjeve individuale me udhëheqësit e komunitetit ose të familjeve
Hapi 2	<i>Identifikimi i arsyeve se pse fëmijët janë jashtë shkolle ose janë në rrezik të braktisjes së shkollës</i>	<p>Ndërmjetësuesi ose përfaqësuesit e OJQ-ve/OSHC-ve duhen patjetër të analizojnë faktorët e rrezikut (shihni më poshtë – 6. Faktorët e rrezikut) dhe të bëjnë një hulumtim për të identifikuar arsyet se pse fëmijët janë jashtë shkolle ose janë në rrezik të braktisjes së shkollës.</p> <p>Kjo mund të bëhet në disa mënyra:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Të vizitohen familjet ➤ Takime me komunitetin ➤ Takime me bashkëmoshatarët ➤ Intervistë me fëmijën i cili përbën rastin <p>Informatat e gjetura gjatë hulumtimit duhet patjetër të klasifikohen bazuar në listën e faktorëve të rrezikut të dhënat e gjetura në hulumtim duhet të klasifikohen duke u bazuar në listën e faktorëve të rrezikut (shihni më poshtë – 6. Faktorët e rrezikut)</p>

Hapi 3	<p><i>Futja e të dhënave në formularin për referimin e rasteve të fëmijëve jashtë shkolle ose të atyre në rrezik të braktisjes së shkollës.</i></p>	<p>Ndërmjetësuesit ose përfaqësuesit e OJQ-ve/OSHC-ve do të fusin të dhënat relevante në formular për referimin e rasteve të fëmijëve jashtë shkolle ose të atyre në rrezik të braktisjes së shkollës. Instrumenti është pjesë e doracakut për EPRBM-të Komunale (shih Shtojcën 6). Duhet të plotësohen dy formularë të referimit të rasteve.</p>
Hapi 4	<p><i>Dorëzoni Formularin e Referimit tek Drejtoria Komunale e Arsimit (DKA)/EPRBM-në Komunale</i></p>	<p>Referimi duhet të bëhet tek Drejtoria Komunale e Arsimit (DKA). Varësisht prej komunës, referimi duhet të bëhet në këtë mënyrë:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Në qoftë se është themeluar EPRBM-ja në komunën në fjalë, atëherë rasti duhet të referohet tek Menaxhuesi i Rastit, i cili më pastaj merr përsipër përgjegjësinë për të menaxhuar me rastin. ➤ Në qoftë se EPRBM-ja nuk është themeluar në komunën në fjalë, atëherë rastet duhet t'i referohen Zyrtarit të DKA-së që është përgjegjës për atë nivel të arsimit. <p>Dorëzimi i Formularit të Referimit duhet të bëhet në dy kopje ku duhet të përfshihet edhe informata dhe nënshkrimi i atij/asaj që e pranon. Pranuesi e mban një kopje, dhe e kthen kopjen tjetër tek personi referues (ndërmjetësuesi ose përfaqësuesi i OJQ-së/OSHC-së)</p>
Hapi 5	<p><i>Dorëzimi i Formularit Referues tek Instiucionet apo mekanizmat tjerë</i></p>	<p>Ndërmjetësuesi ose përfaqësuesi i OJQ-së/OSHC-së, varësisht nga natyra e rastit, mund të referojë rastin gjithashtu edhe tek instiucionet apo mekanizmat tjerë siç është Qendra për Punë Sociale, EPRBM-ja Shkollore etj, me të njejtin formular.</p>

6. Faktorët e rrezikut

Faktorët individualë: Sëmundjet e ndryshme, paaftësitë, martesat e hershme, mungesë e përkrahjes nga familja, përfshirje në aktivitete të dëmshme, keqpërdorim i drogave çasje individuale në arsim, etj.

Faktorët familjarë: Mungesë e kujdesit të duhur prindëror (pa të dy ose një prind dhe shkurorëzimet), niveli i edukimit të prindërve, prapavija kulturore e familjes, mungesë e bashkëpunimit/dështim i familjes për t'u adaptuar në rreth (veçanërisht familjet e emigrantëve); fëmijët aktiv si fitues të bukës, etj.

Faktorët e shkollës: Vendndodhja gjeografike e shkollës (rreziqet gjatë udhëtimit veçanërisht në zonat malore, marrdhënjet mësues-nxënës dhe anasjelltas, marrdhënjet ndërmjet nxënësve, (sjellja e keqe, dhuna, keqpërdorim i teknologjisë, etj.), mungesë e shërbimeve të duhura profesionale që merren me problemet brenda shkollës, nivel joadekuat i bashkëpunimit brenda shkollës dhe shërbimet tjera komunale dhe komuniteti, ndikimi i aktiviteteve të jashtme të dëmshme, etj.

Faktorët socialë: Problemet sociale/varfëria, nivel joadekuat i bashkëpunimit ndër-institucional dhe me komunitetin, aktivitetet e dëmshme në shoqëri, migrimet, etj.